

Frumvarp til laga

um

aukatekjur landssjóðs.

Fyrsti kapítuli.

Um dómsmálagjöld.

1. gr.

Fyrir stefnu skal gjalda 1 krónu, þegar málsaðili, í stað þess að gefa út fyrirkallsseðil, beiðist þess, að stefna verði gefin út með nafni dómarans og innsigli.

Sama gjald skal greiða fyrir fyrirkall það, er greinir um í 9. og 14. gr. tilskipunar 15. ágúst 1832.

2. gr.

Fyrir að taka fyrir mál, þar með talin ritun í dómsmálabókina, skal gjalda 2 krónur. Sama gjald skal greiða í dæmum þeim er um getur í 7., 9., og 14. gr. tilskipunar 15. ágúst 1832. Fyrir fresti í dómsmálum skal gjalda 1 krónu fyrir hvern.

3. gr.

Fyrir að leggja dóm á mál skal gjalda 4 krónur, um leið og málið er tekið til dóms. Fyrir skriflega frávísun, sem greinir um í 6. gr. tilskipunar 15. ágúst 1832, skal greiða sama gjald. Fyrir að kveða upp úrskurð meðan á rekstri máls stendur skal gjalda 2 krónur fyrir hvern úrskurð.

4. gr.

Nú eru teknar út fleiri en ein stefna í sama máli og skal þá greiða gjöld þau, er getur um í 1. og 2. gr., fyrir hverja þeirra um sig. Gjald það, sem ræðir um í 3. gr., á sækjandi málsins að greiða, en komi gagnsókn fyrir, skal gagnsækjandi einnig greiða gjald þetta.

5. gr.

Fyrir að yfirheyra vitni, skal gjalda 1 krónu fyrir hvert þeirra. Fyrir gagnspurningar skal greiða sérstaklega. Fyrir eiðfesting vitnis skal gjalda 1 krónu.

6. gr.

Fyrir að kveðja menn í rétti til skoðunargjörða eða annara slikra gjörða

skal gjalda 50 aura fyrir hvern hinna dómkvöddu, auk gjalds þess, er getið er um í 2. gr. Sama gjald skal greiða fyrir eiðfesting matsmanna, svo og fyrir sérhverja aðra eiðfesting, nema um vitni sé að ræða.

Þetta ákvæði á einnig við, þegar kveðja skal menn til að virða fasteign til veðsetningar fyrir láni af fé ómyndugra, og þegar eiðfesta skal menn þessa.

7. gr.

Fyrir að staðfesta og innsigla réttargjörðir eða önnur eflirrit, sem út eru gefin í gjörðarformi, skal gjalda 1 krónu fyrir hvert.

8. gr.

Þegar mál það, er ræðir um, varðar eigi meira en 50 krónum, skal að eins greiða helming gjalda þeirra, er um getur í 1.—6. gr

9. gr.

Í hjúamálum skal eigi gjalda nema 2 krónur alls, en í lögreglumálum um meðgjöf með óskilgetnum börnum skal engin gjöld greiða í héraði.

Í öðrum lögreglumálum skal greiða hin venjulegu gjöld, sem talin eru hjer að framan.

10. gr.

Fyrir bókun á yfirlýsing um eitt eður annað, sem ekki snertir neitt mál, sem áður hefir verið tekið fyrir og er til meðferðar fyrir réttinum, skal sá, er þess beiðist, greiða 50 aura auk gjalds þess, er getur um í 2. gr.

11. gr.

Við landsyfirdóminn skal ávalt greiða tvöfalt gjald á við það, er borga hefði átt í héraði.

12. gr.

Í opinberum málum og gjafsóknarmálum skal engin réttargjöld greiða, en í gjafsóknarmálum skulu réttargjöld þau, er gjafsóknarhafi hefði átt að greiða, goldin af hinum málsaðila, þegar hann er skyldaður með dómi til að greiða málskostnaðinn.

Í málum þeim, sem ræðir um í 17. gr. laga nr. 18, 3. okt. 1903, um kosningar til alþingis, skal engin réttargjöld greiða í héraði.

13. gr.

Þingvitnaleiðslur, er fram fara til þess að færa sönnur á slys eða til þess að heimila verðlaun fyrir björgun frá druknun, skal álíta sem opinber mál, en venjulega skulu þær fara fram á hinum reglulegu þingtímum, til þess að kostnaður risi eigi af fyrir hið opinbera.

2. kapítuli.

Um gjöld fyrir fógetagjörðir.

14. gr.

Fyrir kyrsetningargjörð eða lögbann, svo og fyrir fjárnáms-, lögtaks- eða

löggeymslugjörð, sem fram fer á fjármunum — en til fjármuna telst eigi að eins lausafé og fasteignir, heldur og skuldakröfur á hendur öðrum mönnum og önnur þau fjárréttindi, sem greinir um í 3. kapitula laga 4. nóvbr. 1887 um aðför — skal gjalda í hlutfalli við fjárupphæð þá, sem gjörðarinnar er beiðst fyrir, eins og hér segir:

Þegar fjárhæðin er 100 kr. eða minni	kr.	2,00
— — — frá 100 til 300 kr.	—	3,00
— — — — 300 — 500 —	—	4,00
— — — — 500 — 1000 —	—	5,00
— — — — 1000 — 2000 —	—	6,00
— — — — 2000 — 3000 —	—	8,00
— — — yfir 3000 —	—	10,00

að viðbættum einum af þúsundi af þeirri fjárhæð sem fram yfir er.

15. gr.

Fyrir að kyrsetja mann skal gjalda 10 krónur; séu fjármunir jafnframt kyrsettir, skal gjalda fyrir það eftir 14. gr.

16. gr.

Nú er aðfarar beiðst hjá einum og sama manni eftir fleiri dómum en einum, sáttum eða þinglesnum veðskuldabréfum (og þau skilyrði eru fyrir hendi, sem sett eru í 15. og 16. gr. laga, nr. 29, 16. desember 1885), og skal gjaldið þá greitt fyrir hverja þeirra um sig.

Þegar fjárnáms er beiðst eftir sama dóminum, sáttinni eða veðskuldabréfinu hjá fleirum en einum, skal gjörð halda hjá hverjum þeirra og greiða gjald fyrir hverja gjörðina. Þetta gildir þó eigi, ef hlutaðeigendur eiga muni í sameign, er fjárnám er gjört í. Eigi skal heimta hærra gjald, þótt munir þeir, sem fjárnámi eru teknir, séu eigi allir á sama stað.

17. gr.

Fyrir lausnargjörð skal gjalda eftir 14. gr., þegar féð með henni er laust látið, en eftir 15. gr., sé kyrsetning manns með henni niður feld.

18. gr.

Fyrir rannsókn, sem haldin er eftir beiðni einstakra manna, skal gjalda 2 krónur.

19. gr.

Fyrir útburð manns af jörðu eða húsi og fyrir innsetning á jörð eða í hús til umráða skal gjalda 5 krónur. Sama gjald skal greiða fyrir aðrar fógeta-gjörðir, er fara fram á eitthvað það, er eigi verður metið til peningaverðs.

20. gr.

Fyrir skoðun á líkamsáverka eftir beiðni einstakra manna skal gjalda 2 krónur. Fyrir skoðun á fundnum líkum skal ekkert gjald greiða.

21. gr.

Þegar hreppstjóri heldur fógeta-gjörðir, skal fara eftir lögum nr. 3, 13. janúar 1882, 5. gr. sbr. lög nr. 33, 13. desbr. 1895 og lögum nr. 29, 16. desember 1885, 14. gr.

22. gr.

Ef hægt er að ákveða gjaldið fyrir fram, skal greiða fógeta það áður en hann byrjar gjörðina, þá er hann krefst þess, og er gjaldið eigi afturkræft, þótt gjörðarbeiðnin sé kölluð aftur, eða fógeti neiti að fremja gjörðina, nema svo sé, að hærra gjald hafi greitt verið fyrir fram fyrir gjörðina, en greiða hefði átt, er hún var leidd til lykta.

23. gr.

Í gjafsóknarmálum og fyrirskipuðum málum, svo og þegar sá beiðist fjárnáms, er dæmdar hafa verið bætur í opinberu máli, og þegar tekinn er fjárnámi eða lögtaki framfærslueyrir, er manni ber að greiða með barni sinu skilgetnu eða óskilgetnu, með stjúpbarni, foreldri sinu eða konu, er hann hefir slitið samvistum við eða skilið við að borði og sæng eða að fullu og öllu, eða tekið er lögtaki eða fjárnámi kaup hjúa eða matarverð, er þau eiga hjá húsbændum sínum, skal því að eins greiða réttargjald, að það náist hjá þeim, er fyrir fjárnámi eða lögtaki verður, enda sé kröfu gjörðarbeiðanda áður fullnægt.

Fyrir að fullnægja dómum í sakamálum eftir ráðstöfun hins opinbera skal engin gjöld greiða.

3. kaþítuli.

Um gjöld fyrir þinglýsingar o. fl.

24. gr.

Fyrir að þinglesa afsalsbréf, veðskuldarbréf, fjárnámsgerð, skiftabréf eða önnur skjöl, sem þinglesin eru svo sem eignarheimild fyrir fasteign eða til þess að leggja haft á fasteignir, og fyrir að rita á skjöl þessi og rita þau inn í bækurnar, svo og fyrir að þinglesa, rita á og bóka skjöl, sem leggja haft á lausafé, skal gjalda í hlutfalli við fjárhæð þá, er skjalið hljóðar um, eins og hér segir:

Þegar fjárhæðin er	100 eða minni	. . . .	kr.	1,00
— — — — —	frá 100 til	500	kr.	— 2,00
— — — — —	— 500 —	1000	—	— 3,00
— — — — —	— 1000 —	2000	—	— 4,00
— — — — —	— 2000 —	3000	—	— 5,00
— — — — —	— 3000 —	4000	—	— 6,00
— — — — —	— 4000 —	6000	—	— 8,00
— — — — —	— 6000 —	1,0000	—	— 10,00

og sé fjárhæðin meiri, skal gjalda 12 krónur, að viðbættum einum af þúsundi af því, sem fram yfir er.

Þegar fjárhæð sú er óákveðin, sem skjalið greinir um, og eigi er hægt að ákveða verðmætið, skal einnig gjalda 12 kr.; þegar veð er sett fyrir skuldum, er síðar verða stofnaðar, skal ákveða gjaldið eftir hæstu fjárhæðinni, sem veðið á að gilda fyrir, og skal taka það fram í skjalinu.

Nú er fjárhæðin ákveðin í öðrum aurum en peningum, og skal þá meta þá til peningaverðs eftir almennum reglum.

Nú er árlegt afgangsgjald áskilið um óákveðinn tíma, og skal þá gjalda, sem

fyrir 25 sinnum stærri fjárhæð, en sé afgangið áskilið æfilangt, skal gjaldið að eins talið af fimmfaldri fjárhæðinni; sé ártal tiltekið, skal afgangið talið saman fyrir öll árin, en þó skal aldrei af meira gjalda en af afganginu 25-földu.

Nú er eign seld af hendi, án þess að fyrir hana sé greitt andvirði, eða henni makaskift gegn annari eign, og verður þá að tiltaka verð hennar í skjalinu eða rita það á það, svo ákveða megi eftir því þinglýsingargjaldið.

25. gr.

Fyrir að þinglesa og bóka skjöl, sem hljóða um efni, sem eigi verður metið til ákveðins verðs, eða skjöl, sem ekki eru um afsal eða haft á fasteignum eða lausafé, skal gjalda 2 kr. Séu þess konar skjöl þinglesin við landsyfirdóminn, skal gjalda 4 krónur.

26. gr.

Þegar þinglesa skal heimildarskjal eða bréf um haft á eignum, skal hlut- aðeigandi embættismaður líta eftir því, hvort útgefandi þess hefir sjálfur eignarheimild fyrir eign þeirri eða munum, sem hann ráðstafar, eða hvort nokkuð það hafi þinglesið verið áður, er ónýtt geti eða rýrt gildi skjalsins, og rita að eins á skjalið, að það hafi verið þinglesið, ef enginn brestur eða tálmun finst; ella skal rita athugasemd á skjalið um heimildar-brest hans eða um hið áður lesna heftingarbréf, og skal greiða fyrir það helming gjalds þess, er ræðir um í 24. gr., en þó aldrei minna en 1 kr. og aldrei meira en 3 kr., þegar fengnar eru betri skýrslur eða frekari heimild, og áritunin því næst verður afmáð, skal greiða fyrir það sama gjald og fyrir að gera hana.

27. gr.

Fyrir að aflýsa skjali og afmá það úr veðbréfabókinni, svo og fyrir að aflýsa afborgun á veðskuld og gera áritun um það á veðskuldabréfið, skal greiða helming gjalds þess, er greinir um í 24. gr., þó eigi minna en 1 kr.; á afborgun skal miða gjaldið við stærð hennar.

28. gr.

Nú krefst einhver vottorðs úr afsals- og veðbréfabókunum um eignarheimild á fasteign og um höft þau, er á henni liggja, og skal hann gjalda fyrir það 1 kr.

Vottorð þau, er stjórn landsbankans krefst úr greindum bókum um fasteignir þær, sem menn ætla að veðsetja gegn láni úr bankanum, skulu gefin ókeypis, ef þau eru ætluð bankanum einum til afnota.

29. gr.

Nú er sama skjalið þinglesið í fleiri þinghám en einni í sama lögsagnarumdæmi, og skal þá greiða gjöld þau, sem að framan getur um, fyrir hina fyrstu þinglýsing, en fyrir hinar síðari hálf gjald fyrir hverja. — Fyrir skjöl, er þinglesin eru í fleiri en einu lögsagnarumdæmi, skal greiða ofanrituð gjöld í hverju lögsagnarumdæmi fyrir sig.

30. gr.

Fyrir þinglýsingar og aflýsingar á veði því, sem sett er landssjóði fyrir

innheimtu á tekjum hans, skal ekkert gjald greiða. Svo er og um þinglestur og aflýsingar á uppskriftargerðum þeim á eignum þurfalinga og stjórnarráðs-úrskurðum um sviftingu á fjárforræði þeirra, sem greinir um í 56. og 57. gr. fátækralaganna 10. nóvbr. 1905.

4. ka p í t u l i.

Um skiftagjöld.

31. gr.

Í öllum þeim búum, sem skiftaráðandi eða skiftaforstjóri án dómsvalds fer með og lýkur skiftum í, skal greiða í skiftagjöld $1\frac{1}{2}\%$ af öllum eignum búsins án tillits til skulda, er á því liggja.

Þó skal ekkert gjald greiða í þeim búum, þar sem eigurnar nema ekki 100 kr., að frádregnum útfararkostnaði í dánarbúum.

32. gr.

Fyrir að gefa út innköllun til skuldheimtumanna skal greiða:

þegar eigur búsins eru eigi meiri en 1000 kr.	2 kr.
Séu þær meiri en 1000 kr.	4 —

33. gr.

Nú tekur skiftaráðandi bú til skiftameðferðar, en framselur það síðar erfingjum eða öðrum, er hlut eiga að máli, og skal þá greiða fjórðung gjalds þess, er ræðir um í 31. gr., ef framsalið fer fram á fyrsta skiftafundi, helming, ef það fer fram seinna, en þó ekki síðar en á fyrsta skiftafundi eftir að innköllunarfresturinn er útrunninn, en 3 fjórðunga gjaldsins, ef framsalið fer síðar fram en nú var sagt, en þó áður en búið er tekið til skiftaloka.

34. gr.

Þá er skiftaráðendur eða skiftaforstjórar lúka skiftum í búum, kemur gjaldið í gjalddaga við skiftalok, og bera þeir, hver um sig, ábyrgð á greiðslu gjaldsins og á því, að það sé rétt talið.

Þegar bú er framselt til erfingjaskifta, kemur gjaldið í gjalddaga 6 mánuðum eftir framsalið, og bera erfingjar, einn sem allir og allir sem einn, ábyrgð á því. En ef erfingjar skýra frá því, þegar frestur þessi er á enda, að þeir hafi enn eigi getað ákveðið gjaldið, getur skiftaráðandi veitt þeim frekari frest á greiðslu þess. Þegar gjaldið er komið í gjalddaga, eiga erfingjar, séu þeir eigi samkvæmt 77. gr. skiftalaganna skyldir til, að láta skiftaráðanda í té skýrslu þá, er þar er getið, að senda honum skrá, samda að drengskap viðlögðum, yfir eigu búsins og skuldir; og má dagsektum beita, komi þeir eigi með hana. Hið sama er, þegar bú hefir verið tekið til opinberrar skiftameðferðar, en er framselt því hjóna, er eftir lifir, til þess að sitja í óskiftu búi. Nú hefir einhver, þegar svo er ástatt, sem að framan er sagt, samið ranga skýrslu á móti betri vitund landssjóði í óhag, og skal þá greiða tvöfalt gjald af því, sem dregið hefir verið undan, og hlutaðeigandi sætir auk þess þeirri hegningu, sem við er lögð í almennum hegningarlögum.

5. kapituli.

Um gjöld fyrir uppboðsgerðir.

35. gr.

Almenn uppboðslaun, er ávalt skal greiða, nema þar sem eftirfarandi greinir veita heimild til annars, eru 4 af hundraði.

36. gr.

Þegar seld eru við opinbert uppboð hús, jarðir og aðrar fasteignir, svo og þilskip, — séu þau eigi ósjófær — hlutabréf, skuldabréf og aðrar skulda-kröfur, leigumálaréttur og önnur þess konar réttindi, skal gjalda í uppboðslaun:

af fyrstu 10,000 kr.	2 %
af fjárhæð yfir 10,000 kr. til 20,000 kr.	1½—
af fjárhæð yfir 20,000 kr. til 100,000 kr.	1 —
af fjárhæð, sem er meiri en 100,000 kr.	1½—

Þegar leigumálaréttur er seldur við uppboð, skal að eins reikna uppboðslaun af hinu árlega afgjaldi.

37. gr.

Nú eru verzlunarförur seldar við uppboð, og svo mikið í einu, að hvert hamarshögg nemur minst 30 kr., og skulu þá uppboðslaun af fjárhæð þeirri, sem uppboðið nemur meira en 1000 kr., en af fyrstu 1000 kr. skal ætíð greiða fult gjald eftir 35. gr., ákveðin eins og hér segir:

af fjárhæð frá 1,000 kr. til fullra 2,000 kr.	3 %
af fjárhæð meiri en 2,000 kr. til fullra 5,000 kr....	2 —
af fjárhæð meiri en 5,000 kr. til fullra 10,000 kr. ...	1 —
og af fjárhæð, sem nemur meira en 10,000 kr. ...	1½—

38. gr.

Þegar þess er krafist, skal uppboðshaldari sjá um, að uppboðið verði birt á undan með auglýsingu í blöðunum eða á annan hátt, eftir því sem við verður komið á hverjum stað, og skal það gera, ef unt er, 8 dögum áður uppboðið er haldið.

Það er venjulega undir hlutaðeigendum sjálfum komið, hvort uppboðið er birt nema í kaupstað þeim eða hreppi, er halda á það í, eða hvort þar að auki skuli birta það í einum eða fleiri næstu hreppum; svo er það og á valdi þeirra, hvernig uppboðs-auglýsingunum er úthýtt, — sjá þó 18. gr. laga 14. janúar 1876 um skipströnd. En sé eigi hægt að fá vitneskju um ósk hlutaðeiganda í þessum atriðum, eða séu þeir á skiftum skoðunum um þau, skal kjósa þá aðferð, sem mest geti orðið þeim til nota, er með eiga, og hafa tillit til þess, hve uppboðsmunirnir eru mikilvægir, svo og til annara ástæðna.

Fyrir að semja uppboðsauglýsingu og gefa út af henni svo mörg eintök, sem þörf er á, skal gjalda 2 kr.

39. gr.

Þegar uppboð er haldið á fasteign eða á öðru því, er getur um í 36. gr., en sala fer þó eigi fram við uppboðið, svo og þegar hamarshögg er veitt upp á

væntanlegt samþykki, en það bregzt, skal gjalda 4 krónur fyrir árangurslaust uppboð.

Þegar einhver lætur bjóða upp fleiri en einn sérstakan hlut i einu, eða eign er boðin upp í pörtum, skal þó eigi gjalda meira en 10 kr. alls fyrir árangurslaust uppboð.

40. gr.

Fyrir uppboð á ertirlátnum munum þurfalinga skal ekkert gjald greiða, og eigi heldur, þegar landsbankinn lætur þjóna sína selja við uppboð verðbréf þau og annað, er hann hefir fengið að handveði.

41. gr.

Þegar hreppstjórar halda lítilfjörleg uppboð i forföllum sýslumanns og i umboði hans, skal fara eftir ákvæðum i lögum nr. 33, 13. desbr. 1895.

42. gr.

Fyrir að gefa út afsalsbréf fyrir fasteign, er seld hefir verið við uppboð, skal gjalda 4 kr., ef kaupverðið er eigi meira en 2,000 kr., 8 kr. ef það er meira en 2,000 kr., og fer þó eigi fram úr 6.000 kr., en 12 kr. ef það fer þar fram úr.

43. gr.

Nú hefir uppboðs beiðst verið hjá uppboðshaldara og séð hefir verið um birtingu á því, en beiðnin svo kölluð aftur, og skal þá að eins greiða gjald fyrir birtinguna samkvæmt 38. gr.; en sé beiðnin eigi kölluð aftur fyr en búið er að setja uppboðsþingið, skal gjalda 4 kr. eins og fyrir árangurslaust uppboð.

44. gr.

Fyrir undirboðsþing skal greiða 4 kr. Þó skal ekkert gjald greiða fyrir undirboðsþing þau, sem getur um i tilskipun 20. apríl 1872 um bæjarstjórn i kaupstaðnum Reykjavík, 27. gr., i sveitarstjórnarlögum 10. nóvbr. 1905, 33. gr., lögum 8. október 1883 um bæjarstjórn á Akureyri, 26. gr., lögum s. d. um bæjarstjórn i Ísafjarðarkaupstað, 27. gr., lögum 8. maí 1894 um bæjarstjórn á Seyðisfirði, 27. gr., og lögum nr. 75, 22. nóvbr. 1907 um bæjarstjórn i Hafnarfirði, 28. gr.

45. gr.

Þar eð það er uppboðsbeiðandi, sem á að greiða uppboðskostnaðinn, skal þess gæta, ef svo ber undir, að kaupanda verður gert að skyldu að greiða hann, að hann sé þá skoðaður svo sem viðbót við boð þau, sem gerð hafa verið, og ber því að reikna uppboðslaunin af uppboðssöluverðinu, að viðbættum þessum kostnaði.

6. kapituli.

Um nótarialgjöld.

46. gr.

Fyrir afsögn á vixli, er nótarius gerir fyrir samþykkisbrest eða greiðslufall, skal gjalda eins og hér segir:

þegar víxillinn nemur 1,000 kr. eða minni fjárhæð	2 kr.
— — — meira en 1,000 kr. og alt að fullum 4,000 kr.	4 kr.
— — — — - 4,000 — — — — 10,000 —	5 kr.
— — — — - 10,000	6 kr.

Gjald þetta skal greiða, ef gjörðin hefir verið byrjuð, enda þótt gjörðarbeiðandi láti eigi leiða hana til lykta.

47. gr.

Fyrir aðrar afsagnargjörðir, svarkröfur, stefnubirting, er nótarius framkvæmir, svo og aðrar þess konar gjörðir skal gjalda 4 krónur.

Nú skal framkvæma einhverja af gjörðum þeim, er getur um í grein þessari eða í 46. gr., á fleiri stöðum en einum, og skal þá greiða fult gjald á hinum fyrsta stað, en aðeins 1 krónu fyrir hvern hinna staðanna, sem gjörðin fer fram á eftir kröfu gjörðarbeiðanda.

48. gr.

Fyrir að bera eftirrit saman við frumritið og staðfesta það skal gjalda fyrir hverja örku, 50 aura, sem eftirritið nemur, þegar það er ritað eins og að lögum á að vera eða minna.

49. gr.

Þegar gerður er samningur, arfleiðsluskra, umboðsskjal eða aðrir þess konar gjörningar fyrir nótarius, eða gengið er við áður sömdu skjali í viðurvist hans, og hann gefur út um það nótarial-vottorð i lögmætu formi, skal gjalda fyrir það 2 krónur.

50. gr.

Fyrir að taka á móti og gefa út skipstjóramótmæli, er ákveða skal ábyrgðargjald eða skipskaðabætur, skal gjalda 10 kr.

7. kapítuli.

Um gjöld fyrir ýms önnur embættisverk bæjarfógeta og sýslumanna.

51. gr.

Fyrir að gefa út vegabréf skal gjalda 50 aura fyrir hvern þann, er vegabréfið hljóðar um, en 1 krónu, sé ferðinni heitið til útlanda.

52. gr.

Fyrir sérhvert mál eða kvarða, sem bæjarfógeti eða sýslumaður löggildir og brennimerkir, skal gjalda 50 aura.

53. gr.

Fyrir skipstjóra borgarabréf skal gjalda 10 kr., og fyrir borgarabréf sem handiðnamaður 5 kr.

54. gr.

Fyrir að löggilda og setja innsigli á verzlunarbók skal gjalda 4 krónur, en fyrir að löggilda viðskiftabók 50 aura, hvort sem hún er stór eða litil.

55. gr.

Fyrir að rita á skjöl verzlunarskipa og vöru- og mannflutningaskipa og fyrir að láta af hendi heilbrigðisvottorð og önnur þau skilríki, er skipin eiga að fá á Íslandi, skal greiða 25 auru af hverri smálest af rúmi skipsins þannig að $\frac{1}{2}$ smálest eða þar yfir ber að telja heila lest, en sleppa því sem minna er en $\frac{1}{2}$ smálest; skal greiða gjald þetta á hinn fyrstu höfn á Íslandi, er skipið kemur á til þess að taka á móti vörum eða fólki, eða til þess að skipa upp vörum eða skjóta fólki á land. Nú kemur skipið á aðrar hafnir í sömu ferðinni, og skal þá eigi gjald greiða á þeim höfnum fyrir að rannsaka og rita á skjöl þess eða fyrir nýjar farmskrár, þar með talin löggilding vöruskoðunartvöta.

Af skipum frá öðrum löndum í veldi Danakonungs, sem koma hingað eingöngu til fiskiveiða, skal gjalda 25 auru af hverri smálest á fyrstu höfn, er þau koma á.

56. gr.

Fyrir að mæla skip samkvæmt tilskipun 25. júní 1869 skal gjalda:

- a) þegar mælingin fer fram eftir fullkomnari aðferðinni, og hefir þó eigi verið við hendina eldra mælingarbréf, er út hefir verið gefið samkvæmt tilskipun þessari eða eldri fyrirmælum ..... 20 auru
  - b) ætið endranær ..... 10 —
- fyrir hverja smálest skipsins eftir hinu nýja mælingarbréfi.

Fyrir útdrátt þann úr skrásetningarbókinni, er getur um í 20. gr. laga 13. des. 1895 um skrásetning skipa, skal gjalda 2 kr. fyrir hvert það skip, sem leitað er skýringa um.

57. gr.

Fyrir eftirlit lögreglustjóra með útflutningum samkvæmt lögum nr. 3., 14. janúar 1876, skal gjalda 20 kr. fyrir hvert útflutningaskip, er hann skoðar.

58. gr.

Fyrir að löggilda leiðarbók skal gjalda 4 kr., ef rúm í skipi er meira en 100 smálestir; ella 2 kr.

Helming gjalds þessa skal greiða fyrir vottorð þau, sem rituð eru samkvæmt 4. gr. farmannalaga 22. marz 1890 í leiðarbækur, er skilað hefir verið sökum tjóns, er skipið hefir beðið.

Fyrir vottorð þau, sem rituð eru samkvæmt 5. gr. sömu laga í leiðarbækur, sem skilað hefir verið að afstaðinni ferð, skal gjalda fyrir skip, sem stærra er 100 smálestir, 3 kr., ef ferðin hefir eigi staðið missiri lengur, 4 kr. ef hún hefir staðið missiri lengur, en ekki ári lengur; en 5 kr., ef hún hefir staðið ári lengur. Nú er skip minna en áður er mælt, og skal þá jafnan hálf gjald greiða við það, sem áður er til tekið.

59. gr.

Fyrir lögskráning skipshafnar og afskráning skal gjalda 10 auru fyrir hvern mann, er lögskráður er eða afskráður.

60. gr.

Fyrir sjóferðapróf það, er ræðir um í 21. gr. laga um skipströnd 14. janúar 1876, svo og fyrir önnur sjóferðapróf, skal gjalda 10 kr.

61. gr.

Fyrir rannsókn þá og vottorð um styrkleik aðfluttra vínfanga, sem ræðir um í 6. gr. tolllaga 8. nóvember 1901, skal gjalda 2 kr.

Sama gjald skal greiða fyrir vottorð það, sem ræðir um í 9. gr. sömu laga, um að vöruskrá eða tollskrá skips telji meiri áfenga drykki en á land eru fluttir.

62. gr.

Fyrir að kveðja menn utan réttar til skoðunar eða annara slikra gjörða skal gjalda 50 auru fyrir hvern þann, er kvaddur er. Fyrir skipan tilsjónarmanns skal greiða 1 krónu.

63. gr.

Fyrir að gefa út leyfisbréf til lausamensku eftir lögum nr. 60, 22. nóvember 1907, skal gjalda 2 kr.

64. gr.

Fyrir að gefa saman hjón í borgaralegt hjónaband, samkvæmt lögum um utanþjóðkirkjumenn 19. febrúar 1886, og fyrir eftirrit af þeirri athöfn, skal greiða 5 krónur.

65. gr.

Fyrir vottorð um hvaðan vörur séu, fyrir áritun á vöruskoðunaryvottorð og fyrir önnur þess konar vottorð, er einstakir menn æskja í verzlunar- og atvinnumálum, svo og fyrir áritun í embættis nafni skal gjalda 1 kr., að svo miklu leyti, sem eigi er í þessum lögum ákveðið sérstakt gjald fyrir embættisverkið, eða það eftir öðrum lögum á að vera ókeypis.

8. kapituli.

Almenn fyrirmæli.

66. gr.

Pegar aukatekjur eru reiknaðar sem hundraðsgjald (lógetagjörðir, þinglestur, skiftagjöld og uppboðslaun), skal það fært niður í tölu, er sé deilanleg með 5.

67. gr.

Á öll þau skjöl, sem eitthvað er goldið fyrir að gefa út eða rita á, eða snerta embættisgjörðir, sem hefir verið greitt fyrir eftir reglum þeim, er að framan eru skráðar, skal hlutaðeigandi embættismaður rita hið greidda gjald bæði með tölustöfum og bókstöfum.

Sé brotið gegn þessu, varðar það sektum til landssjóðs, allt að 100 kr.

68. gr.

Allir embættismenn, sem heimta inn aukatekjur fyrir landssjóð, skulu halda reglulega aukatekjudagbók, er löguð sé eins og fyrirmyndin í reglugjörð 25. maí 1878, 2. gr. Skal dagbók þessi vera löggilt af stjórnarráðinu, og skal sá, er af

Þess hálfu rannsakar embættisfærslu valdsmanna, sérstaklega rannsaka hana og rita um það vottorð í bókina og gefa þess nákvæmar gætur, hvort hún sé rétt rituð, og hvort aukatekjur hafi verið rangt taldar í henni.

69. gr.

Lög 2. febr. 1894 um aukatekjur þær, er renna í landssjóð, eru úr gildi numin.

Bráðabirgðar fyrir mæli.

70. gr.

Þar til lög um stimplagjald koma í gildi, skal innheimta gjöld þau fyrir þinglestur og vottorð, er nefnd eru í 3. kap., og að viðbættum 50 af hundraði, þar með teljast þó ekki gjöld fyrir afmáun né aflýsing.

71. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1812.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Lagafrumvarp þetta er lagt fyrir eins og það var samið af skattanefndinni, er skipuð var 1907, þó með þessum breytingum.

Á nokkrum stöðum, þar sem gjaldið er ákveðið hækkandi í hlutfalli við hæðina, sem sé fyrir fógetagerðir í 14. gr. og fyrir þinglestur í 3. kap., hefir eigi dótt ástæða til að hætta þegar hámarkið væri orðið 10 og 12 kr. eins og lagt er til í frumvarpi skattanefndarinnar; heldur er lagt til í framanskráðu frumvarpi að bæta við gjaldstigin í 14. og 24. gr. og hækka þar að auki gjaldið svo, að af hærri fjárhæðunum hækki það um 1000 af þeirri fjárhæð, sem fram yfir er. Þessi hækkun getur orðið mikilsverð, einkum við þinglestur afsalsbréfa og veðskuldabréfa, þar sem hámarksgjald skattanefndarinnar var orið 12 kr. af 10,000 kr., og verður að telja hana eiga við góð rök, þar sem útgjöldin til hins opinbera eru samkvæmt gildandi lögum sérlega lág, einkum við afsal og veðsetningu stórra eigna, í samanburði við það, sem þau eru annarstaðar.

Í sambandi við þetta hafa verið gerðar nokkrar lítilfjórlegar breytingar á 24. gr. á þá leið, að meðal annars er þess krafist við viðsetning fyrir skuldum, er síðar verða stofnaðar, að tilgreind sé hámarksfjárhæð sú, er viðsetningin á að gilda fyrir; sömuleiðis hafa verið gerðar nauðsynlegar orðabreytingar á 66. gr.

Önnur mikilsverð breyting, sem stungið hefir verið upp á, hefir sömuleiðis þann tilgang, að hækka tekjurnar með gjöldunum og er í því fólginn, að með bráðabirgðarákvæði í 70. gr. er lagt til, að hækka þinglestursgjöldin með því að bæta við 50 af hundraði, þar til lög um stimpilgjald koma í gildi. Þar eð ekki verður lagt fyrir næsta alþingi stimpilagafrumvarp skattanefndarinnar, þá verður að telja frambærilegt, og réttmælt að stinga upp á bráðabirgðahækkun á þinglestursgjöldum 50 af hundraði af hinni reglu- og venjubundnu

fjárhæð; þessi gjaldhækkun mundi skattskylda flest þau skjöl er lögð mund verða á stimpilgjaldlið, og þar eð þessi gjaldhækkun eigi mun komast hærra en $\frac{1}{2}$ til 1 af þúsundi, þar sem stimpilgjald var áætlað talsvert hærra, þá getur ekki hækkun þessi þótt neitt isjárveð, en muni eigi hafa svo lítilsvert fjárhagslegt gildi.

Að öðru leyti er frumvarpið óbreytt eins og nefndarfrumvarpið, þó skal það tekið fram, að hin nýja regla í 65 gr. nefndarfrumvarpsins er nokkuð takmörkuð, þar sem ákvæðið var, að eina krónu skyldi gjalda af sérhverju vottorði eða áritun í embættisnafni, þegar ekki væri öðruvisi ákveðið. Þar eð ákvæði þetta virðist sumpart óákveðið og sumpart virðist farið of langt með því, þar sem eigi ber að telja það fasta aðalreglu að greiða gjald fyrir áritun í embættisnafni, þá hefir það verið lagt til, að reglan skyldi eigi gilda um önnur vottorð en þau, sem sem skattanefndin hefir haft í huga, þ. e. vottorð um, hvaðan vörur séu, áritun á vöruskoðunarvottorð og önnur þess konar vottorð í verzlunar- og atvinnumálum.